

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' תרה
ערב שבת קודש פ' תשא,
פורים ה'תשפ"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ה שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"ב שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הו"ח ר' מרדכי הכהן שיח'ל' בן מרגרט ע"ה דואק
לרגל יום ההולדת שלו, ביום ט' אדר

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר
*

נדפס ע"י זוגתו

מרת ח' תח'ל'

ומשפחתם שיחיו דואק

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

הפירוש הפשוט ב"עד מתי"

הננו מביאים בזה צילום מיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטע משיחת ש"פ תשא תשד"מ כפי שנכתב באידיש ע"י ועד הנחות התמימים

(הצילום נדפס בסה"ש תשד"מ ח"ב שיחת ש"פ תשא ס"י ואילך)

אבער אפילו אויב מ'טראכט זיך נאָר אַרײַן אין דער פּירוש פון די ווערטער "עד מתי". קען יעדערער פאַרשטיין - ווי עס פאַרשטייט בפשטות אַ בן חמש למקרא - אַז דאָס מיינט ניט מהיכי חייד נאָר מיט אַן אמת.

דערײַבער איז ניט נוגע ברענגען ראיות לזה פון דעם ארט פון אַ צווייטן ארט. ווען דער פירוש אין "עד מתי" איז אזוי בפשטות. ראיות - איז מהיכי חייד.

אויב ער איז אַ איד אינגער פאַר פינף יאָר אלט, ער האָלט נאָר ניט באַ די דוגמא פון אַ בן חמש למקרא, במילא פאַרשטייט ער נאָך ניט דער פירוש הפשוט אין "עד מתי" לויט פּשוט פּשוט, און ער דינגט זיך אין דער פשט בזה - איז ער דאָך אויך אַן איד, און עס רעדט זיך דאָך וועגן פיר גאַנצע יאָר (ביז בן חמש), ובפרט נאָך ווען התינוק מתחיל לדבר אביו מלמדו תורה - דערײַבער דארף מען פאַר אים ברענגען ראיות מפורשות, ווייל אויך אים דארף מען באַוואַרענען; אבער אויב ער איז שוין אַ בן חמש אָפּטאָן אַן פאַרשטייט פשטות הענינים - דארף ער ניט האָבן קיין הסברה נאָר אַזוי וואָס "עד מתי" מיינט דאָס מיינט בפשטות אַז אַ איד דארף מאַנען און תובע זיין באַ דעם אויבערשטן - ביז ווען וועט זיך שוין ציען דער גלות און ווען וועט שוין קומען די גאולה.

פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

אָבער אפילו אויב מ'טראכט זיך נאָר אַרײַן קצת אין דער פירוש פון די ווערטער "עד מתי", קען יעדערער פאַרשטיין - ווי עס פאַרשטייט בפשטות אַ בן חמש למקרא - אַז דאָס מיינט ניט מהיכי תיתי נאָר מיט אַן אמת.

. . אויב ער איז אַ איד אינגער בהבנה פאַר פינף יאָר אלט, במילא פאַרשטייט ער נאָך ניט דער פירוש הפשוט אין "עד מתי" און ער דינגט זיך אין דער פשט בזה - איז ער דאָך אויך אַן איד, און עס רעדט זיך דאָך וועגן פיר גאַנצע יאָר (ביז בן חמש), ובפרט נאָך אַז שוין ווען התינוק מתחיל לדבר אביו מלמדו תורה - דערײַבער דארף מען פאַר אים ברענגען ראיות מפורשות, ווייל אויך אים דארף מען באַוואַרענען; אָבער אויב ער איז שוין אַ בן חמש (עכ"פּ) בהבנה עכ"פּ בפשטות הענינים - דארף ער ניט האָבן קיין הסברה וראיות וואָס "עד מתי" מיינט! דאָס מיינט בפשטות אַז אַ איד דארף מאַנען און תובע זיין כביכול באַ דעם אויבערשטן - ביז ווען וועט זיך שוין ציען דער גלות און ווען וועט שוין קומען די גאולה.

ב"ה

דבר מלכות

3

מהו "איש יהודי" / קטעים משיחת פורים התשל"א

זמן הגאולה

9

את משה רבינו אי אפשר לרמות / פרשת השבוע באור הגאולה

ניצוצות של משיח

14

הוכחה שאנו סמוכים לגאולה / פתגמים וקטעים קצרים בעניני גאולה ומשיח

כתב יד קודש

15

הפירוש הפשוט ב"עד מתי" / צילום מהגהת כ"ק אדי"ש מה"מ על שיחת ש"פ תשא התשד"מ

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219

דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

הוכחה שאנו סמוכים לגאולה

גם כאשר נמצאים בזמן ד"עקבות משיחך", ובמעמד ומצב דתכלית הירידה – "אשר חרפו עקבות משיחך", ועד שהמחרף עצמו הולך ומכריז שהוא מחרף וכו' – אין להתפעל מזה, ואדרבה: מזה גופא שרואים מעמד ומצב זה, מוכח שנמצאים כבר בסמיכות ממש לזמן הגאולה.

(משיחת ש"פ תשא, פ' פרה, ח"י אדר ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

סיימו לבטל את אלו ש"חרפו עקבות משיחך"

[. .] כבר סיימו את מעשינו ועבודתנו – מתשע פרות הראשונות, כולל – העבודה ד"מלחמת בית דוד" לבטל את אלו ש"חרפו אויבך ה'" ו"חרפו עקבות משיחך",

והרי מאז כבר "כלו כל הקיצין" [והגם שהדבר תלוי בתשובה, הרי כבר העיד כ"ק מו"ח אדמו"ר שכבר עשו תשובה, וכמ"פ, וכבר סיימו גם לצחצח את הכפתורים], ואוחזים כבר בפרה העשירית שיעשה משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ש"פ תשא, פ' פרה ה'תש"נ - מוגה, תרגום מאידית)

מציאותו של משה רבינו היא מציאות השכינה

מציאותו של משה רבינו, היא מציאות השכינה, כביכול, שהרי "שכינה מדברת מתוך גרונו", ופשוט, שאין הכוונה שרק "גרונו" מיוחד עם השכינה, אלא כן הוא בנוגע לכל מציאותו, היינו, שמציאותו היא מציאות השכינה.

(משיחת ש"פ תשא, כ' אדר ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

להביא את הגימ"ל בפועל ממש!

בדורנו זה – הדור האחרון בגלות והדור בראשון דהגאולה – לאחר שישנו כבר הריבוי הכי גדול ד"מעשינו ועבודתנו" דבני במשך כל הדורות והשנים שלפני זה, וכעת סיימו גם את הבירורים האחרונים – הרי ההדגשה עכשיו בעיקר ולכל לראש על סיום ושלמות וגמר העבודה – להביא את הגימ"ל דגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

(משיחות לילות ג', ד', ה', ועש"ק וש"ק פ' תשא, י"ד-י"ח אדר ה'תשנ"ב - מוגה, תרגום מאידית)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמיתית והשלימה

מהו "איש יהודי"

המגילה מספרת בתחילה ש"איש יהודי הי'", אחד שהי' אחראי וממונה להמשיך את ה"יהודי" בעולם לכל יהודי בפרט, עיי"ז ש"עומד בין ה' וביניכם" ● כשם שאומרים על עבד "מה שקנה עבד קנה רבו", היינו שמלכתחילה "קנה רבו" מכיון שהעבד אינו מציאות בפ"ע כלל - עד"ז משה רבינו: ישנה מציאות, ומציאות גדולה ביותר, עד כדי כך ש"קיבל תורה מסיני וכו'", אבל מהי כל המציאות שלו - שהוא עבד ה', ובמילא הוא מציאות ה'! ● קטעים משיחת פורים ה'תשל"א - בלתי מוגה תרגום חפשי ללה"ק - בעריכת מערכת "יחי המלך", ע"פ סרט ההקלטה*

וענין זה בכל יהודי נמשך ומתחיל מכך ש"איש יהודי הי'" - וכהפירוש בזה⁵ שזהו מלשון "איש - בעל הבית", בדוגמת הלשון "איש הר הבית"⁶, שפירושו הממונה על הר הבית, ובדוגמת פירוש הפסוק "ה' איש מלחמה"⁷ שהוא ממונה ובעה"ב על עניני המלחמה, כך גם "איש יהודי" הוא זה אשר ממונה על הענין ד"יהודי" שנמצא בכל ישראל.

ב. והנה, ענין זה ישנו בכל יהודי מצד דרגת ה"גורל" שבו (כמדובר לעיל בהתוועדות⁸), והוא בדוגמת הקשר והשייכות שבין אב לבן שלא שייך להסבירו בשכל, ואין צורך כלל להסבירו בשכל [. .];

עאכ"כ הקשר של בני ישראל להקב"ה - בנים אתם לה' אלקיכם⁹, ויתירה מזו: אין בני ישראל בנים סתם, אלא כל אחד ואחד

א. הסיפור ד"ימי הפורים האלה"¹ הרי בא לידי ביטוי במגילת אסתר, ושם גם נכתב שימי הפורים צריכים להיות באופן ד"לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם"¹, כולל גם שענינם של "ימי הפורים" נשאר הוראה לכל ימות השנה, והוראה לכל דור ודור ובכל מקום ומקום.

התחלת הענין של "יהודים" במגילה הוא - "איש יהודי הי' בשושן הבירה"²; ותורה שבעל-פה מפרשת³ - שאין הכוונה כאן⁴ ב"יהודי" לשבט מסויים מישראל, אלא שכל יהודי נקרא בשם "יהודי", מכיון שכל יהודי כופר בעבודה-זרה, ואינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלוקות.

(*) השיחה מובאת בהמשך ל' אדר (יום ההולדת וההסתלקות של משה רבינו ע"ה) ובקשר לקונטרס פורים קטן ה'תשנ"ב ע"י כ"ק אד"ש מה"מ, אשר נקודות המבוארות בשיחה זו קשורות להמבואר בהמאמר בענין "זאתה תצוה כו". המו"ל.

1) אסתר ט, כח.

2) שם ב, ה.

3) ראה מגילה יג, רע"א.

4) לדיעה אחת.

5) ראה תו"א מג"א צט, א.

6) מדות פ"א מ"ב.

7) בשלח טו, ג ובפרש"י שם.

8) "שיחות קודש" תשל"א ח"א ע' 538 ואילך.

9) ראה יד, א.

מהם הוא "בני בכורי"¹⁰!

– לא בגלל שיש להקב"ה "בנים" נוספים ח"ו, אלא חוץ מבני"י אין להקב"ה "בנים", רק "עבדים". ומעלתם של בני ישראל היא שכל אחד מהם הוא גם "בני בכורי". ובדוגמא: אילו היו "בנים" נוספים, מובנת תוספת העילוי שהיתה לבן הבכור לגבי השאר; כן הוא עתה בנוגע לבני ישראל, שלמרות שאין להקב"ה שום "בנים" נוספים, הנה מלבד היותם "בנים אתם לה' אלקיכם" נוספה להם גם המעלה ד"בני בכורי ישראל".

ולאחר כל זה – מיתוסף בזה ענין עיקרי, כפי שאדמו"ר הזקן מבאר (בדרושים הקשורים עם התחלת תשרי¹¹), שאין הנשמה נעשית ח"ו מציאות בפני עצמה, אמנם נהיית הנשמה נברא, והיא נמצאת בעולמות בי"ע, עד לעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה הימנו, אבל כפי שהנשמה היא מציאות נברא – היא מציאות של אלוקות, זהו מציאות כפי שאלוקות נמצאת פה למטה.

וכלשון התניא¹² "חלק אלקה ממעל ממש" – לא רק כל' הכתוב¹³ "חלק אלקה ממעל", אלא בתורה שבעל-פה ובפרט בתניא מדגישים ומבארים שזהו "חלק אלקה ממעל) ממש" – שדבר זה נמצא כאן ביהודי זה, והרי זהו חלק מהעצם, וכיון ש"העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכלו"¹⁴, במילא כל יהודי זהו הקב"ה כביכול ("יעדער איד אָט דאָס איז דער אויבערשטער כביכול")!

"ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"¹⁵!

(10) שמות ד, כב.

(11) לע"ע לא מצאנו. וראה לקו"ש ח"ט ע' 210. וש"נ.

(12) רפ"ב.

(13) איוב לא, ב.

(14) כש"ט הוספות סקט"ז. וש"נ. וראה המשך תרס"ז

ע' תקכב. המשך תער"ב ח"א ע' תקנג. שה"ש ה'תש"א ע' 32.

(15) ראה זח"ג עג, א.

– מובן מאליו שלמשמע דברים כאלו יבהלו – היתכן?! זקוקים הרי לראי' מנגלה דתורה – אזי ישנה גמרא בירושלמי¹⁶ האומרת "מאן פני האדון ה"ה¹⁷ (זהו) ר' אבהו בקיסרי". שר' אבהו הי' אמורא, ומסופר באיזה מקום הי' נמצא, נשמה בגוף, ויש עליו כמה סיפורים, ואעפ"כ מפרשים בנגלה דתורה ש"מאן פני האדון ה"ה – המציאות הזו ("אָט דער און דער"), שאפשר למששו בידים, והגמ' עצמה מספרת עליו כמה סיפורים¹⁸, הקשורים לענינים גשמיים שבמדידה והגבלה.

בפנימיות התורה בזהר¹⁹ זה מובא בנוגע לרשב"י, "יראה כל זכורך את פני האדון ה"ה". דא רשב"י, אך בירושלמי הוא יותר מזה, כי אצל הרשב"י הי' הגילוי דפנימיות התורה [גם ר' אבהו הי' עיקר ענינו באגדתא²⁰, וכפי שהגמ' מספרת²¹ ש"ר אבהו ור' חייא בר אבא איקלעו לההוא אתרא, רבי אבהו דרש באגדתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא. שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא ואזול לגבי דר' אבהו. חלש דעתי' (דר' חייא בר אבא), אמר לי' (ר' אבהו) אמשל לך משל: למה הדבר דומה לשני בני אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר מיני סדקית, על מי קופצין – לא על זה שמוכר מיני סדקית"....].

אבל הוא הי' אמורא [משא"כ הרשב"י], ובנגלה הי' כחו – ואומרים גם עליו ענין זה!

(16) לע"ע לא מצאנו זה בירושלמי. ואולי הכוונה לירושלמי בכורים פ"ג ה"ג "והוי' בהיכל קדשו דא ר' יצחק בר' לעזר בכנישתא מדרשא דקיסרין" (וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 511 בהערה), אבל מהמובא להלן אודות ר' אבהו, נראה שהכוונה לאיזה מ"מ אחר.

(17) תשא לד, כג (והוא הפסוק שהובא בסמוך בזהר). אבל ראה הערה הקודמת.

(18) ראה גם סדר הדורות מע' תו"א בערכו.

(19) ח"ב לח, א.

(20) והיינו – שייך לפנימיות התורה.

(21) סוטה מ, א. בהנחה כתוב מס' יומא, ואולי הכוונה בנוגע לגדלותו המבוארת שם עג, א.

הגיע הזמן ל"כוס של ברכה" דלעתיד לבוא

איתא בגמרא¹: "עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק, לאחר שאוכלין ושותין, נותנין לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך, ואומר להם איני מברך וכו' אומר לו לדוד טול וברך, אומר להן אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר² כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא". וכן מצינו בגמרא³ "כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר⁴ כוסי רוי', בגימטריא הכי הוי".

והנה, מכיון שלכל הדעות נמצאים אנו "באחרית הימים",

– לפי כל הסימנים שבסיום מסכת סוטה, ולפי כל הקיצין, כולל הקץ שנאמר ע"י אדמו"ר הזקן⁵, ע"י אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁶, עד לקץ שנאמר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁷ (נוסף על הקיצין שנאמרו ע"י גדולי ישראל בדורות שלפנ"ז⁸, ועד שכבר בזמן הגמרא "כלו כל הקיצין"⁹) ולאח"ז עברו כו"כ שנים, ועדיין לא בא, כך, שכל יום ויום ניתוסף עוד יותר באריכות הקץ, ולא עוד, אלא שביום זה גופא ניתוסף באריכות הקץ משעה לשעה כו' –

הרי בודאי שכבר הגיע הזמן ל"כוס של ברכה" ד"אחרית הימים", "נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים וגו'" – שהקב"ה נותן מ"כוס של ברכה", "כוסי רוי'", "לכל אחד ואחת מישראל, אנשים ונשים, גדולים וקטנים!

ובפרט לאחרי כל ריבוי היסורים שהיו מנת חלקם של דורנו זה, יסורים גדולים ונוראים כו' בפועל ממש – מלבד היסורים שבעצם ענין הגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם", ובפרט בחושך כפול ומכופל דסוף זמן הגלות, כולל העובדה שישנו מי שאומר ש"טוב לו בגלות", שמצב זה גופא הוא תוקף הגלות ויסורי הנשמה כו' ביותר.

ומכיון שכן – נשאלת השאלה: "עד מתי".... עד כמה השיעור שהקב"ה ייסר את בנו יחידו?!... וכאמור, בודאי הגיע כבר הזמן שהקב"ה יתן לכאו"א מישראל "כוס של ברכה", גם לקטנים, ובפרט שחיבו וזכותו של דורנו זה ב"כוס של ברכה" הוא – לא רק בתור קטנים, אלא בתור גדולים – "גדולים ביסורים"....!

וכן תהי' לנו – שזוכים בקרוב ממש לסעודה דלעתיד לבוא, לויתן ושור הבר עם יין המשומר¹⁰, עד ל"כוס של ברכה" ע"י דוד מלכא משיחא, "כוסי רוי'", במהרה בימינו ממש, ממש.

(משיחת ש"פ תשא, פ' פרה ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

(6) ראה לקו"ש ח"ז ס"ע 209.

(7) ב"הקריאה והקדושה" דשנת תש"ג. ועוד.

(8) ראה לקו"ש ח"ט ע' 14. וש"נ.

(9) סנהדרין צז, ב.

(10) ראה ברכות לד, ב.

(1) פסחים קיט, ב.

(2) תהלים קטז, יג.

(3) יומא ע, א.

(4) תהלים כג, ה.

(5) ראה מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א ע' תיט ואילך.

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל - בגשמיות וברוחניות

נדבת מהיטבאל יזמות

אמר גם "ונחננו מה"³³, והוא לא אמר זאת בשביל העיתונים אלא מצד האמת, שהי' עניו (כמבואר³⁴ שראה את המס"נ של הדורות האחרונים). ואף שעיי"ז יקראו לו פתי, כמבואר במדרש³⁵ שפתי יאמין לכל דבר³⁶ – זה משה, אעפ"כ זה לא נגע לו.

ולכן דוקא משה רבינו³⁷ הי' יכול לפעול אצל בני' שתרום קרנם ע"י הצדקה, כי ענין הצדקה הוא גם ענין הביטול הנ"ל: הנותן צדקה אינו פורע חוב ע"י נתינתו ואינו חייב מאומה למקבל הצדקה, גם לא בגדר שהמקבל צדקה עביד ניחא לנפשי³⁸ (נעשה לו נח"ר) ע"ד מקבל מתנה, שהרי המקבל הוא כזה ש"לית לי' מגרמי' כלום", ובכ"ז כאשר נקלט אצל הנותן שעליו לתת צדקה [בביטול ולא בשביל "עביד ניחא לנפשי"] ושזהו "כופר נפשו", הרי עיי"ז "תרום קרן ישראל".

ולכן צריכים לדעת ששקועים "ראשו ורובו" בבוע, ואפי' מעל לראש, ודוקא ע"י הצדקה אפשר לצאת מהבוע (כנ"ל).

עליו לדעת שאת משה אי אפשר לרמות

ה. ולכן באמריקה העבודה היא בנתינת צדקה, הגם שלכאורה צ"ל "בזיעת אפיך תאכל לחם", אעפ"כ ישנה היכולת לתת צדקה ובהרחבה, והבחירה שלו בזה היא האם לתת צדקה בלי להנות מכך שע"י צדקה כזו נפעל ה"תרום קרנם", או להנות מנתינת הצדקה שאז אין זה כמ"ש לעיל. ועליו לדעת שהוא אינו יכול לרמות את ה"פתי יאמין" זה משה, עאכו"כ הקב"ה, עאכו"כ שלא יוכל לשנות את המציאות³⁹.

ואע"פ שמבואר⁴⁰ בענין "כי לא ידח ממנו ידח"⁴¹, שתורת משה והקב"ה פוסקים שבין אם הוא רוצה ובין אם לא אזי סוף-כל-סוף "לא ידח ממנו נדח" – אעפ"כ הרי הרביים רוצים שיהי' באופן של הרחבה ובדרכי נועם, וע"י הצדקה גורמים שיפעל גאולת צאן מרעיתו ויהי' "תרום קרן ישראל".

(משיחת ש"פ תשא ה'תשכ"ה - בלתי מוגה)

33) בשלח ז, זח.	38) ראה גיטין נ, ב. ב"מ טז, א.
34) סה"מ עטר"ת ע' תסד. סה"מ קונטרסים ח"א נג, א ואילך. ובכ"מ. – נסמנו בסה"מ מלוקט ח"א ע' קצה הע' 19-20.	39) קטע זה מופיע בהנחה בסוף השיחה, וכתב בתחילתו המניח "באמצע השיחה אמר", אך לפי תוכנו נראה ששייך לכאן. המו"ל.
35) ראה שמו"ר רפ"ג. סה"מ מלוקט ח"א ע' שנו.	40) ראה לקו"ש ח"ז ע' 102 ובהנסמן שם בשוה"ג.
36) משלי יד, טו.	41) ע"פ שמואל ב' יד, יד.
37) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 395-6.	

מוקדם

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו וילדיהם רחל בת חיה מושקא. לאה שרה בת חיה מושקא. ישראל רחמים בן חיה מושקא. ומענדל בן חיה מושקא. שיחיו ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו לזכות ר' ברוך אהרן בן ברניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

עד שישינו דין²² הנוגע למעשה, ש"כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה", שעל-כך לא נאמרו שום הגבלות האם זה דוקא בדור התנאים או דוקא בדור האמוראים או דוקא בדור הגאונים או דוקא בדור הראשונים – זוהי הלכה לכל הדורות כולם, דמכיון שע"פ תורה הוא "רבו", אזי אם הוא מהרהר אחר רבו – הוא מהרהר אחר השכינה! כך אומרת תורת אמת; אמנם כתוב "כאילו" בכ"ף הדמיון, אבל דמיון לא שייך לומר על שני דברים שאינם בערך זל"ז, ואם בכל זאת מדמים ה"ז סימן שזהו בערכו שלו.

ג. כיון שמציאות זו – ענין הגורל – ישנה בכאו"א מישראל (כנ"ל ס"ב) – א"כ לכאורה מדוע זקוק לממוצעים לזה [שענין זה נמשך בכל יהודי מה"איש יהודי הי", הממונה על הענין דיהודי, כנ"ל שם]?

והביאור בזה: ישנו ממוצע שאינו מפסיק אלא ממוצע המחבר, וכמבואר בארוכה החילוק בין הממוצע דמשה שהי' ממוצע המחבר²³ – "אנכי עומד בין ה' וביניכם"²⁴ – לממוצע המפסיק²⁵.

דלכאורה מתעוררת כאן אותה השאלה ("דער זעלבער שטורעם"): הקב"ה הרי ביקש שישמעו את דבריו ללא ממוצעים, ומדוע אמרו בני' למשה "דבר אתה עמנו ונשמעה"²⁶, שזה יהי' דרך משה!?

[וזה אכן נחשב להם כענין בלתי רצוי²⁷, היינו לא כפי שהי' יכול להיות וצריך להיות; אלא שעכ"פ "ויתר" להם הקב"ה והסכים שיהי' "אנכי עומד בין ה' וביניכם גו", והטעם

- 22) שבת קי, א. וראה "יחי המלך" שעג ע' 7 ואילך.
 23) ד"ה פנים בפנים תרנ"ט. ובכ"מ.
 24) ואתחנן ה, ה.
 25) ראה גם הנסמן בלקו"ש ח"ד ע' 7. ועוד.
 26) יתרו כ, טז.
 27) ואתחנן ה, כד בפרש"י. וראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 230 ובהערה 55.

לזה: "כי יראתם מפני האש"²⁸ וכו' וכו', ככל האריכות בזה בתושב"כ ובתושב"פ]

אבל אין זו שאלה, כי ח"ו לומר שהדבר נשאר לבסוף בניגוד לרצונו של הקב"ה, שהרי הענין ד"בל ידח ממנו נדח"²⁹ הוא לא רק בענינים של היפך הקדושה, אלא גם בקדושה גופא – כשהקב"ה אומר שרצונו בתכלית העילוי, מוכרח להיות תכלית העילוי!

אלא מאי, היתה אפשרות שמיד יקויים בבני' "אני אמרתי אלקים אתם"³⁰, אלא ש[בגלל החטא] נתגלה לאחר מכן ש"אכן כאדם תמותון"³¹ – אבל אין הפירוש בזה שהקב"ה "חזר בו" ח"ו מכוונתו בתחילה – לא! רק שזה יקח קצת זמן, מכיון שענין זה צריך לבוא ע"י עבודת האדם.

וכדי שהעבודה תהי' קלה יותר, במהירות יותר, ובאופן עמוק ונעלה יותר – לזה צריך את משה רבינו ("אָט דאָ קומט אַרײַן משה רבינו") ש"אנכי עומד בין ה' וביניכם להגיד לכם (להמשיך לכם) את דבר ה'", את ה"אנכי ה' אלקיך"³², לכל יהודי בפרט.

– זה יכול הי' להיות ללא ממוצע המחבר, שהרי "האלקים עשה את האדם ישר"³³, אבל בגלל ש"המה בקשו חשבונות רבים"³⁴ אירעו כמה ענינים שבעקבותם היו צריכים להגיע לממוצע. אבל הממוצע גורם לכך שזה יהי' ממוצע המחבר, עד שנהי' לדבר אחד ממש "חלק אלקה ממעל ממש"³⁵, לא רק מצד

- 28) ואתחנן שם, ה. וראה גם שם, ב ואילך.
 29) ע"פ שמואל ב' יד, יד.
 30) תהלים פג, ו. וראה פרש"י שם: "כשנתתי לכם את התורה נתתי לכם ע"מ שאין מלאך המות שולט עוד בכס".
 31) שם, ז (וראה פרש"י שם). בהנחה: ובני אדם כולכם (ראה תהלים שם, ו), אבל לכאו' הכוונה לפס' זה.
 32) יתרו שם, ב.
 33) קהלת ז, כט (בשינוי הסדר).
 34) קהלת שם.
 35) כנ"ל ס"ב. ע"ש.

למעלה, אלא גם כפי שנמצא בגלוי כאן למטה.
ד. ובזה יובן מדוע כל ענין היהודים במגילה מתחיל בפסוק "איש יהודי היי":

מכיון שנמצאים במעמד ומצב ד"אכתי עבדי דאחשורוש אנן³⁶, ואחשורוש "מולך מהודו ועד כוש"³⁷, "מושל בכיפה"³⁸, ולאח"ז צריכים לספר שכל בני ישראל היו "יהודים" – נשאלת השאלה: כיצד היו כולם "יהודים", הן אלו הנמצאים בשושן הבירה (הראויים לחצר, לגינה או לביתן³⁹), והן אלו הנמצאים בפינה נידחת ועד גם באי-הים?

– לכן מספרים בתחילה ש"איש יהודי היי", אחד שהי' אחראי וממונה להמשיך את ה"יהודי" בעולם לכל יהודי בפרט, עי"ז ש"עומד בין ה' וביניכם" הוא המשיך את ה"אנכי ה' אלקיך" – ל' יחיד⁴⁰ – לכל אחד ואחד, היינו, שה"אנכי" ע"י הממוצע של "הוי" נהי' "אלקיך" – כחך וחיותך⁴¹, ועי"ז נפעל ענין ה"יהודים" בבני ישראל.

וזהו הפירוש השני ב"ליהודים היתה"⁴², שבלשון הקודש יש בתוכן תיבת "היי" (היתה) גם ענין של בעלות ("בעל-הבית שקייט") – כשאומרים שהיתה לו נחלה כזו וכזו, הכוונה היא שנחלה זו שייכת אליו והוא בעה"ב עלי'. ומצד זה שהם היו "יהודים", אזי "ליהודים היתה" – הם נהיו בעלי-בתי על הענין ד"אורה ושמחה וששון ויקר"⁴².

* * *

(36) מגילה יד, א.

(37) אסתר א, א.

(38) מגילה יא, סע"א. ועוד. וראה הנסמן בלקו"ש ח"ד ע' 3.

(39) ע"פ אסתר שם, ה. מגילה יב, א.

(40) ראה ילקוט שמעוני עה"פ (יתרו שם): כאו"א מישראל הי' אומר כו'.

(41) ראה טור וש"ע (ושו"ע אדה"ז) או"ח ס"ה. לקו"ת ר"פ ראה. ובכ"מ.

(42) אסתר ח, טז.

ה. [.] בכלל יהודי הנמצא בגלות יש לו הגבלות והגדרות כאלו ואחרות, אמנם בענינים שהתורה אומרת שבהם אין הוא מוגבל, הרי הוא עושה אותם באופן כזה שאפי' אם נבוכדנצר (ש"הלבנון באדיר יפול"⁴³) – המושל בכיפה – אומר אחרת, אזי עונה לו היהודי: "את וחד כלב שוין"⁴⁴, וזה אומרים לנבוכדנצר עצמו, דלכאורה הרי זו מרידה במלכות, והרי מצווים לא למרוד⁴⁵, וכתבי⁴⁶ "התפללו בשלום העיר וגו'" דקאי (באותו זמן) על נבוכדנצר, אבל מכיון שרצה לגעת ב"יהודי" שביהודי, ענו לו מיד⁴⁵ – "את וחד כלב שוין"! אי אפשר לשקר לו אלא צריכים לומר לו את האמת, כי יהודי מתנהג על פי תורת אמת.

וכדי להקל זאת יותר, ישנו ה"איש יהודי", שזה הי' מרדכי אשר הי' בעה"ב על בחינת ה"יהודי", כיון שהי' חבר וראש הסנהדרין וכו', וכדי להיות בסנהדרין צריכים להיות סמוכין איש מפי איש עד משה רבינו⁴⁷:

לא נוגעת כאן מידת חכמתו, הוא יכול להיות החכם הגדול ביותר, הנבון הגדול ביותר והלמדן הגדול ביותר, אבל אם יאמר שהוא הולך לפסוק דין בכח עצמו, בגלל שיש לו ראש טוב ויודע טוב ללמוד – הוא לא ישב בסנהדרין! הענין של הסנהדרין הוא שנדרשת סמיכה, לא מובא באף מקום שעשו להם בחינה לפני הסמיכה⁴⁸, ה"בחינה" היתה שנהגו לקרוא לו ולסמוך אותו (אפי' לא בידיים וכפי הפירוש בזה), ולומר לו "רבי יתקרי"⁴⁹ או

(43) ישע"י, י. לד. וראה ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד ואיכ"ר פ"א, נא – דמדובר על חורבן בית ראשון (ע"י נבוכדנצר).

(44) ויק"ר ספ"ג.

(45) ראה ויק"ר שם.

(46) ע"פ ירמ"י כט, ז.

(47) רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"א ואילך.

(48) אף שמוכן שהי' צ"ל אצלו כ"כ מעלות (ראה רמב"ם שם רפ"ב) אבל לא "אז" בחנו אותו.

(49) ראה שם פ"ד ה"ב.

גם את הדורות העתידיים להיות¹⁷], לכן שאל משה: "במה תרום קרן ישראל", כלומר, הגם שהי' כבר הענין ד"סלחתי" (על חטא העגל)⁸, מכל-מקום הרי זה עדיין לא הענין ד"תרום קרנם", "לשאת ראשם בהגבהה"¹⁸.

טוען משה רבינו: רבונו של עולם, באם אתה רבונו של עולם אזי "במה תרום קרן ישראל"? – הרי כאשר צריכים ללכת לארץ ישראל הם אינם רוצים ללכת; הוא טוען שטוב לו כאן ומדוע עליו ללכת, להזיע ולהתיגע ("זיך מוטשען") כדי ש"בזיעת אפך תאכל לחם"¹⁹? כאן טוב לו, יורד לו מן מהשמים, הוא צדיק וביכולתו לשבת וללמוד...

וממשיך לטעון: האם בשביל זה "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"²⁰? – כדי שיהיו בברוקלין, גן-עדן בעוה"ז, ויחשבו על הזקן שיהא מסורק ושהעניבה תהא במקומה!? ומה שדורשים הפצת המעיינות חוצה – ע"כ הוא אומר שהרבה שלוחים למקום, והכוונה העליונה תתמלא ע"י שני (וכהסיפור שסופר בהתוועדות הקודמת²¹).

כמה טוב הי' אם לבו הי' מתכווץ ("ווען עס וואָלט געקרענקט") כשנזכר – אמנם מתוך הרחבה – על נעוועל וביעשענקאוויטש²², אשר שם לא הי' שייך כלל להתייפות ("פוצען זיך"), ותמורת זה הוא יושב באמריקה ושקוע ("פֶאַרקאַכט") בראשו בה"תאכל לחם", לא רק "יגיע כפיך כי תאכל"²³.

וזו היתה טענתם של בני ישראל במדבר: מדוע צריכים להכנס לארץ ישראל, הרי כאן במדבר יש מן ועמוד הענין ולשם מה עלינו להכנס לא"י שבה "בזיעת אפך תאכל לחם"? וא"כ נותרה השאלה "במה תרום קרן ישראל"?

צריכים לדעת ששקועים "ראשו ורובו" בבוץ

ד. על-כך עונה הקב"ה "בכי תשא" – דוקא משה "תשא", ע"י הצדקה:

מבואר בחסידות²⁴ שמשה הוא תכלית הביטול²⁵, ביטול במציאות²⁶, הרי דוקא הוא הוא תכלית החכמה²⁷ וחכמה דאצילות²⁸, ולמרות כל זאת הי'²⁹ "ענינו מכל האדם אשר על פני האדמה"³⁰, גם מעכו"ם, וכמבואר בלקו"ת³¹ שאף שמשה אמר "ונפלינו אני ועמך"³² מכל-מקום

(17) ראה פרש"י ברכה לד, ב ד"ה עד הים האחרון.

(18) פרש"י – הובא בתחלת השיחה.

(19) בראשית ג, יט.

(20) תנחומא נשא טז, ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(21) שיחת יו"ד שבט תשכ"ה ס"ו (שיחות קודש

תשכ"ה ח"א ע' 306 – בשם המשגיח בתו"ת

בליובאוויטש ר' מיכאל בלינער): על "ישוב'ניקים"

שהתגוררו לבדם במושבות רחוקים והיו שוכרים

מלמד ללמד את ילדיהם. מלמד זה הי' קורא עבורם גם

את הדואר מאחר ולא ידעו קרוא וכתוב. יום אחד,

בעת שקרא בפני אחד האיכרים מכתב המספר לו על

מות אביו, התעלף האיכר ואילו המלמד נותר כשהי'

(למרות שהוא קרא את המכתב), והסיבה לכך היא כי

הרגיש שהנפטר הוא אבא של השני ולא אבא שלו.

(22) = שמות של עיירות ברוסיה.

(23) תהלים קכח, ב. וראה לקו"ש ח"א ע' 62. שם ע'

188 ואילך.

(24) לקו"ת נציבים מט, ב.

(25) ראה לקו"ת מטות פב, א.

(26) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 10 ובהנסמן שם.

(27) ראה ויק"ר פ"א, טו: אבי החכמה.

(28) ראה לקו"ש ח"ז ע' 4 הע' 28.

(29) ראה לקו"ש שם ע' 7 ובהע' 55.

(30) בהעלותך יב, ג.

(31) ראה מטות פב, א. תו"א וארא נו, א. ובכ"מ.

(32) פרשתנו לג, טז.

ובהנוגע ל"אני מאמין בביאת המשיח"⁹ – לשם מה הוא זקוק לצרה זו ("טרַאבל"), שמשחית בוא ולא יהיו אז עיתונים, ובפרט שמשחית יצוה עליו לשכוח מעצמו לדקה ולקיים מצוה בהידור; כעת טוב לו והוא נהנה ("גוד טיים")...

ומה ש"שכינתא בגלותא"¹⁰ – הוא יאמר על-כך פרק תהילים.

ג. וכידוע מה שסיפר הרב¹¹ על שני אחים שנפגשו¹² ואחד אמר לשני שישנה חי' אשר כל תענוגה להיות מונחת בטינופת, וכאשר היא מונחת בטינופת עד לצוארה – דאגתה היחידה היא מדוע אינה מונחת בתוך הטינופת עד למעלה מהראש ("ביז איבער'ן קאַפּ")...

סיפור זה מתאים גם לדברי הגמ'¹³ שחי' זו עשירה ("לית עתיר מחזירא"), ומובן הדבר בענינו; ואין הכוונה שמשלה את עצמו שהוא עשיר, אלא ע"פ דברי הגמרא "לית עתיר מחזירא" – הוא אמנם עשיר¹⁴.

וכאשר מנסים להסביר לו זאת – אינו מבין מאומה; וכידוע מה שהרבי סיפר פעם¹⁵ על שאירע במרתף בית בקרמנטש'ווג¹⁶ [שההוראה מכך:]: שכאשר נמצאים בחושך לא יודעים כלל שזהו חושך וחושבים שהוא אור.

האם בשביל זה "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים?"

ד. ובזה תובן טענתו של משה רבינו "במה תרום קרן ישראל":

מכיון שמנין בני ישראל בפ' כי תשא הי' לאחרי חטא העגל כו' [ויתירה מזו, משה רבינו ראה

(9) א' מה"ג עיקרים.

(10) זח"ג ד, ב. סו, סע"א. עה, סע"א. וראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי.

(11) סה"ש תש"ב ע' 21 – ובהע' הבא העתקנו הסיפור משם בשינויי סגנון קלים ובתרגום ללה"ק.

(12) שאחד מהם הי' מחסידי רבינו הזקן והי' עני, והשני לא הי' חסיד והי' עשיר, וכאשר האח העני הוצרך להשיא בתו נסע לאחיו העשיר לבקש עזרתו. האח העשיר שמח מאד באורח שלו וקירבו מאד וביקשו לשהות אצלו כמה ימים. בימים אלו הראה לו דירתו המרובה בחדרים – בחדר זה הוא ישן, בחדר שני אוכל, בחדר שלישי מקבל אורחים ובחדר רביעי ממתנים האנשים להתקבל אצלו. פלט האח החסיד ואמר שאינו מבין כלל איך יהי' לאדם בביתו פיזור הנפש כזה, וסיים (החסיד) ואמר: טובי' (שם האח העשיר) אני זקוק ל-50 "קארבן" [= מטבע מקומית עתיקה] כדי להשיא את בתי, תן לי ואלך לדרכי. התחיל האח העשיר להפציר בו שישאר עוד פרק זמן אצלו, ובקושי גדול הצליח לפעול זאת. בינתיים התחיל עוד הפעם להתפאר בעשירותו הגדולה וביחד עם זה נפלטתא אנהה מפיו. שאלו האח החסיד: מכיון

שהנך כל כך עשיר מדוע הנך מתאנה? (והמשך:): אלא אומר לך, ישנה חי' מסוימת שאיני רוצה לקרותה בשמה... (כדלקמן בפנים השיחה).

(13) שבת קנה.

(14) כ"ק אדמו"ר שליט"א האריך כאן בענין ה"בוץ" האמריקאי וכו' – חסר בההנחה.

(15) ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפב – ובהע' הבאה העתקנו הסיפור משם בשינויי סגנון קלים.

(16) על א' החסידים הראשונים (ראה לקו"ש ח"ב ע' 621 – בשם ר' הלל מפאריטש) שבימי הקיץ החמים ירד למרתף הבית בקרמנטש'ווג ("קרעמעטשיוגער קעלער") כדי להתקרר מעט. בירדו שמה הנה ברגע הראשון נחשכו עיניו מראות, אמר לו אחד מחבריו שכן הוא הטבע שכאשר יוצאים ממקום אור בהיר למקום כזה הנה ברגע הראשון נחשכות העינים מראות אולם אח"כ חוזרים כבראשונה. השיבו החסיד: טועה אתה ידידי בזה טעות עיקרי – החשך הוא חשך ולא אור, אלא כשיושבים בחשך ומתרגלים אליו נדמה שהוא אור.

שאר תוארים שנתנו בכל דור ודור, ומאז הי' יכול לפסוק דינים עם כל ההגדרות וכל הענינים הקשורים לסמיכה⁵⁰.

מי הי' יכול לסמוך – לא החכם הגדול ביותר ולא הנבון הגדול ביותר, אלא התנאי הראשון – שיש לו סמיכה מזה שלפניו, וזה שלפניו נסמך מהקודם אליו עד משה רבינו.

ו. מה היתה מעלתו ("אויפטור") של משה רבינו – שהוא הי' "עניו מכל האדם אשר על פני האדמה"⁵¹, ו"משה קיבל תורה מסיני"⁵²,

משה רבינו הי' יהודי אמיתי, "מדת אמת ראה"⁵³ – משה רבינו ראה את מדת האמת, ראה את י"ג מדות הרחמים⁵⁴, וזה הי' ענינו של משה.

עד כדי כך שאפילו קרח שחלק על כל הענינים, אבל לאחרי שקלט את האמת ותפס את המציאות האמיתית – הוא ביטא זאת באומרו: "משה אמת (ובמילא מובן) ותורתו אמת"⁵⁵! ויותר מזה לא נזקק לשום ביאורים.

הוא לא אמר ש"משה קיבל תורה מסיני", לא אמר שהוא ראה שמשא נביא "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה"⁵⁶ – אלא המעלה שקרח ראה במשה היא שהוא אמת, וכיון שמדובר באמת – לא משנה איך היא מסתדרת אצלך, אלא צריכים לדעת מהי המציאות.

כיצד ניתן לדעת מהי המציאות? ע"פ שכל אכן לא ניתן לדעת, אלא רק כפי שאומר

(50) לשלימות הבי' בזה – ראה שיחת ש"פ כי תשא תשל"א ס"ה (שיחוי"ק תשל"א ח"א ע' 590 ואילך).

(51) בהעלותך יב, ג.

(52) אבות רפ"א. ולכאו' הכוונה – זוהי הסמיכה "מסיני"; ולמה אפשר למשה לתת סמיכה – מכיון שהוא עניו מאד, כבסמוך.

(53) סנהדרין קיא, א. שמו"ר פ"ה, י. ועוד.

(54) ראה פרש"י תשא לג, יט ד"ה וקראתי.

(55) תנחומא קרח יא. וראה ב"ב עד, א. סנהדרין קי, סע"ב. במדב"ר פ"ח, כ.

(56) ברכה לד, י.

במדרש⁵⁷ פתי יאמין לכל דבר – זה משה.

דלכאורה, משה רבינו הי' חכם, ובגלל זה היתה לו היכולת לתת את התורה שעלי' כתוב "היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים"⁵⁸, ומוכרח שתעבור ע"י אחד כזה שזהו ענינו (חכם ונבון) – ע"י משה, ובפרט כמבואר בקבלה וחסידות⁵⁹, שמשא זה אותיות "ש'-מ"ה" ("מה שמו ומה שם בנו"⁶⁰), עם כל אריכות הביאור שמשא ענינו חכמה⁶¹,

וא"כ, כיצד אומרים שמעלתו של משה היא "פתי יאמין לכל דבר"!

אלא הביאור בזה⁶²: דוקא מצד זה שמשא הי' חכם, הוא הגיע לידי החלטה בשכל שחכמה היא דבר מוגבל!

אלא שזה עצמו עדיין לא מכריח ש"יאמין לכל דבר"; אך בשעה שמדובר לגבי הקב"ה, אזי – "פתי יאמין לכל דבר", כאן משה לא הי' מציאות כלל, שלכן אמר "ונחנו מה"⁶³, ענינו של "מה" שאינו מציאות כלל.

ז. ובזה יובן הענין דסמוכין איש מפי איש עד משה רבינו:

כאשר משה הוא ה"סומך" – הנסמך הינו "תלמיד" משה, וגם מקבל ממה, ואזי ביכולתו להיות חבר בסנהדרין, וכדלקמן.

בסנהדרין היו ג' שורות, ובשורה גופא היו חילוקי דרגות באופן שישבתם, ובמילא היו כמה דרגות בהבנה והשגה בין אותם ע"א איש.

אך דבר אחד הי' לכולם בשוה – סמוכין איש מפי איש עד משה רבינו!

(57) ראה שמו"ר רפ"ג. וראה סה"מ מלוקט ח"א ע' שנו.

(58) ואתחנן ד, ו.

(59) ראה לקו"ת מטות פב, א. ועוד.

(60) ל' הכתוב – משלי ל, ד. וראה אוה"ת נ"ך ח"א עה"פ (ע' תקלו ואילך) דקאי על משה. וש"נ.

(61) ראה לקו"ש ח"ז ע' 4 הע' 28.

(62) ראה סה"מ מלוקט שם.

(63) בשלח טז, ז-ח.

שלכן, בשעה שהיו צריכים לפסוק דין, אם באופן ד"אחרי רבים להטות"⁶⁴ (או באופן שזקוקים לרוב של שנים או יותר כו') – היו כולם שוים.

בדיני נפשות אופן השאלה הוא ש"מתחילין מן הצד"⁶⁵ (מן הקטנים שבהן⁶⁶), כי אם מתחילים בשורה הראשונה (בגדול) הרי הבא אחריו לא יכול לומר אחרת, מאחר והקודם גדול ממנו –

אבל גם בדיני ממונות וכן בטומאות וטהרות, שבהם הסדר בתורה הוא ש"מתחילין מן הגדול"⁶⁶, הרי לבסוף בחישוב הרוב והמיעוט, אע"פ שזה יושב בתחילת השורה הראשונה וזה יושב בסוף השורה האחרונה – לא נחשב אף אחד מהם יותר מאחד או פחות מאחד.

ולכאורה אינו מובן, הרי בחמתם הי' חילוק גדול?

אלא, כיון ששני חברי הסנהדרין (הראשון והאחרון) וכל אלו שביניהם, בנוגע לענין דסמוכין איש מפי איש עד משה רבינו הם שוים – לכן גם בנוגע לפסיקת דין הם שוים.

וכידוע שכדי לפסוק דין נוגע שיהי' "זה עמו"⁶⁷, כפי שהגמ' בסנהדרין אומרת⁶⁸ ש"הלכה כמותו" תלוי' בזה ש"ה' עמו", ובשביל שיהי' "ה' עמו" צריכים להיות סמוכין

(64) משפטים כג, ב.

(65) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ו.

(66) פרש"י משפטים כג, ב.

(67) שמואל א טז, יח.

(68) צג, ב.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בנאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

את משה רבינו אי אפשר לרמות

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. עה"פ בתחלת פרשתנו "כי תשא את ראש בני גו" אומרת הגמ' במס' בבא בתרא² שמשה טען להקב"ה: "רבונו של עולם – במה תרום קרן ישראל?" ענה לו הקב"ה: "בכי תשא", ומפרש רש"י: "אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה".

וצריך להבין:

א) מהי כוונתו של משה רבינו – רעיא מהימנא³, אוהב ישראל⁴ – בטענה "במה תרום קרן ישראל?" הרי מסר נפשו עבור צאן מרעיתו, ועד כדי כך שאמר להקב"ה "ואם אין מחני נא מספרך"⁵, שזה הי' לא עבור הצדיקים אלא עבור אלו שחטאו בעגל⁶, ולמה שואל "במה תרום קרן ישראל"?

ב) מה החידוש ("דער אויפטו") בענין הצדקה דוקא, שלכן ענה הקב"ה למשה "בכי תשא"?
ג. והביאור בזה, דאע"פ שהי' כבר הענין ד"סלחתי כדברך"⁸ אבל חסר עדיין הענין ד"תרום קרן כו", וכדלקמן (ס"ד).

ובהקדים (בנוגע לזמננו), דישנם הטוענים: הרי איננו נמצאים ברוסיא שבה לא מניחים להתפלל, אלא בברוקלין שבאמריקה; ואמנם הוא מתפלל ולומד את שיעורי החת"ת, וכשמגיע עת המגבית נותן כפי נדבת ליבו, ומה הרעש – טוען הוא – אם לאחר מכן שותה מיץ ("דז'שוס") וקורא עיתון כדי להיות מעודכן במה שקורה בווישינגטון ובמדינות נוספות, ובכלל הרי הוא יהודי טוב ("א' פיינער איד") ולשם מה צריך "לקפוץ מעורו" ("שפרינגען פון די הויט")...

ובנוסף לזה, בשבת אחר-הצהריים הוא מוכרח לישון, ושמו ומכריז שישו בני מעי; מה נוגע לו – שזקנו יהא מסורק והעניבה תהא מונחת במקומה...

וממשיך לטעון, שדי במה שעשה בהיותו ברוסיא – אשר שם לא הי' במה להתייפות ("צו פוצען זיך") ולפעמים גם לא הי' מה לאכול – אבל כאשר נמצא באמריקה, בבוץ האמריקאי ("דער אַמעריקאַנער בלאַטע"), שטבע הבוץ הוא להטביע את הנמצא בו, אזי הבוץ מטביע אותו יותר ויותר...

(6) ראה גם פרש"י שלח יד, יח.

(7) אולי הכוונה – דאין משה רבינו צריך לחפש בעצמו עצות במה להרים קרנם, וכפי שרואים שמסר נפשו עבורם, ככפנים.

(8) פרש"י פרשתנו לג, יא. עקב ט, יח.

(1) ל, יב.

(2) י, ב.

(3) ראה זה"ב כא, א.

(4) מנחות סה, א.

(5) פרשתנו לב, לב.